

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING OOST EN WEST

OPGERICHT DOOR KOLONEL G.E.V.L. VAN ZUYLEN,
21 MAART 1900.

**„HET KOLONIAAL BELANG IS EEN
ALGEMEEN NEDERLANDSCH BELANG.“**

Abonnementsprijs per jaar:				Prijs der Advertentiën:	
Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling	f 2.50		Per regel	f 0.15	
Voor Oost-Indië en het Buitenland	" 4.—		Bij plaatsing van 500 regels	" 0.12 1/2	
Afzonderlijke nummers	" 0.05		" " " 1000 "	" 0.10	

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat.

Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

Inhoud van dit nummer.

Verzoek om steun. — Indische Rechterlijke Macht. — Perskroniek. — Uit de O.-I. Mail. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Ingezonden. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafels. — Mededeelingen. — Ledenlijst. — Officiële Berichten. — Passagierslijst.

Het Hoofddoel der Vereeniging is:

Het verspreiden van populaire kennis omtrent onze Indië onder gansch het volk en het bevorderen der welvaart in die gewesten, om zodoende en ook door het verleenen van onderlinge hulp, warme belangstelling en liefde te kweken tusschen Nederland hier en ginds.

Het lidmaatschap bedraagt als minimum f2.— 's jaars (voor Indië en het buitenland minstens f2.50). *)

Zij die f5.— of meer contribueeren of een gift in één schenken van f100.—, zijn donateur(trice).

Aan alle donateurs en leden wordt kosteloos en franco het Koloniaal Weekblad toegezonden.

*) Zie inteken-biljet op de achterzijde van den Omslag. Verzoeken dit ingevuld te zenden aan het adres van den Secretaris van het Hoofdbestuur E. van Assen, Heulstraat 17, Den Haag.

De Vereeniging „Oost en West” telt o.m.:

Een Informatie-Bureau van het Hoofdbestuur, (Secretaris J. L. van Gennep),

dagelijks — Zon- en feestdagen uitgezonderd — van 10—12 en 2—4 u., ten kantore Heulstraat 17, 1ste verdieping.

Doel: Aan hen, die zich voor staats- en particuliere betrekkingen wenschen te bekwaamen, daartoe den weg te wijzen en tevens aan Indische ondernemingen, maatschappijen en genootschappen de gelegenheid te bieden zich voor het verkrijgen van werkrachten aan te melden.

Een Studie-Commissie van het Hoofdbestuur.

Doel: Uitoefenen van toezicht op de opvoeding en de studie der in Nederland vertoevende jongelieden, afkomstig uit de Nederlandsche Koloniën, hun hulp en bijstand te verleenen en hun verblijf in Nederland zoo aangenaam en zoo vruchtbaar mogelijk te maken.

Secretaris E. van Assen dagelijks — Zon- en feestdagen uitgezonderd — van 9—12 uur te spreken ten Kantore Heulstraat 17, 2e Verdieping.

Een Informatiebureau van de Afdeling 's-Gravenhage.

Doel: Het geven van inlichtingen omtrent opvoeding, onderwijs, huisvesting, inrichting enz.

Bureau L. A. N. van Meerdervoort 195, van 10—12 en 2—4 uur.

Secretaris de heer G. C. A. De Witt, wonende Reinkenstraat 6, tot wien men zich ook kan wenden om hulp voor werkzoekenden.

Verzoek om geldelijken steun voor de studie van een verdienstelijk jongeling.

Het bestuur van de Vereeniging „Oost en West” doet een krachtig beroep op den weldadigheidszin en de offervaardigheid van de leden der vereeniging, ten behoeve van een jongeling van Indische afkomst, die na voorbereidende studiën in zijn geboorteland op 17-jarigen leeftijd werd toegelaten tot de 5e klasse van een gymnasium hier te lande, het daarop volgend jaar met goeden uitslag het staatsexamen voor toelating tot een der hogescholen heeft afgelegd en die thans in de rechten wenscht te studeeren.

Het zou ten zeerste te betreuren zijn, als deze jongeling, die, ook volgens de verklaring van zijn leermeesters, door zijn buitengewoon goede geestvermogens en grooten werklust bij voortgezette studie een schoone toekomst tegemoet gaat, aan zijn verlangen geen gevolg zou kunnen geven, doordat zijn ouders en aanverwanten niet in staat zijn de kosten aan de studie verbonden, ten volle te dragen.

Een som van f 600 ineens zal vermoedelijk toereikend zijn om in het te kort te voorzien, daar naar alle waarschijnlijkheid deze jongeling na een éénjarig verblijf aan de universiteit verder uit een studiebeurs zal kunnen worden ondersteund.

Menschenvrienden, steunt dezen jongeling en zendt uwe bijdragen aan den secretaris onzer vereeniging, den heer E. van Assen.

Mocht de totaal gevorderde som overschreden worden, dan zal het overblijvend bedrag worden gestort in het studiefonds voor onbemiddelde leerlingen.

(Voor de nog ontvangen gelden zie onder de Mededeelingen pag. 8. Het vereischte bedrag is nog niet geheel bijeen.)

Indische Rechterlijke Macht.

Wij geven gaarne een plaats aan onderstaande mededeelingen, voorkomende in Het Studenten Weekblad *Minerva* te Leiden:

I. Nog altijd is er dringende behoefte aan meer studeerenden voor de Indische rechterlijke macht. Gemiddeld zijn er jaarlijks 20 nieuwe meesters in de rechten noodig, die het zgn. faculteits-examen voor den Indischen dienst hebben afgelegd; van dezen zouden er omstreeks 5 mogen worden verwacht uit Utrecht, Groningen en Amsterdam, zoodat voor 15 juristen uit Leiden elk jaar plaats zou zijn. Inder tijd (vóór 1896) werd het vereischte aantal gemakkelijk bereikt. Hoewel sinds dien de examenduur is verkort (van 2 jaar op ruim 1 jaar), het examen vereenvoudigd (men kan van één der beide inlandsche talen vrijstelling krijgen), de gratificatie voor uitrusting verhoogd (van f 1000.— op f 2500.—), en de promotiekansen in Indië verbeterd zijn, is er tegenwoordig elk jaar een belangrijk tekort. Onder

meer zal de ruimere gelegenheid voor betrekkingen voor juristen hier te lande daarvan de verklaring kunnen geven. Toch mag er de aanlicht wel eens op gevestigd worden, dat de toestanden in Indië zelf aldoor aangenamer worden voor Europeesche bewoners; dat de verbinding met het moederland aldoor sneller wordt; en dat het plan aanhangig is, het verlof voor Indische ambtenaren niet te doen intreden na tien, maar reeds na zes jaar.

In de *Minerva* van 3 December 1908 schreef een jong meester in de rechten uit Buitenzorg (Java) dat hij „zonder enig enthousiasme” naar Indië vertrokken was, dat hij er „geen stukje familie” had, en dat hij nochtans na er bijna een jaar gezeten te hebben, „nog geen oogenblik spijt” had gehad, gegaan te zijn. Hij eindigde zijn artikel met den oproep: „komt in grooten getale hierheen, de rechterlijke macht heeft hier vele, maar bovenal goede, krachten noodig.”

II. Het zgn. faculteits-examen, dat toegang geeft tot den Indischen rechterlijken dienst, is berekend op een leergang van vijftien maanden. Colleges daarvoor worden slechts te Leiden gegeven. Het examen wordt slechts te Leiden afgenomen door de vereenigde juridische en litterarische faculteiten, en omvat de volgende vakken: 1. Maleisch; 2. Javaansch; 3. landen volkenkunde; 4. staats- en administratierecht der koloniën; 5. adatrecht. In de Indische wetboeken wordt wel college gegeven, maar het is geen examen-vak. Men krijgt van een der beide talen (te eigener keuze) vrijstelling van den Minister van Binnenlandse Zaken, indien men zich ten minste zes maanden vóór het examen bij rekest daartoe tot dien Minister wendt.

III. Geslaagden voor het faculteits-examen, die geneeskundig goedgekeurd zijn, genieten een gratificatie voor uitrusting van f 2500 en vrijen overtocht 1e klasse naar Indië met hun wettig gezin. Het aanvangstraktement in Indië is f 250 's maands, maar bij de tegenwoordige snelle (te snelle) promotie krijgt men meestal, na ongeveer vier maanden, reeds f 400 's maands, en na ruim een jaar reeds f 600.— 's maands, terwijl de besten (de leden van het Hoog-gerechtshof enz.) tot f 1400 's maands of hooger komen. En ook het pensioensvoorzicht is mooi: na 25 jaren dienst krijgt ieder, die normaal gediend heeft, een pensioen van ongeveer f 3000.— 's jaars, en de gelukkigen klimmen hooger.

IV. Zoolang de toestrooming naar het faculteits-examen geringer is dan de behoefte, acht de Regeering zich af en toe genoodzaakt ook meesters in de rechten, die dat examen niet gedaan hebben, voor den Indischen „bureaudienst” uit te zenden. De gratificatie voor dezen is f 1000.— in plaats van f 2500.—. Na drie (of, desnoods, twee) jaar bij den bureaudienst werkzaam te zijn geweest, zijn ze dan benoembaar voor de rechterlijke macht. Maar het spreekt vanzelf, dat deze uitzendingen zullen ophouden, zoodra het aantal van hen, die voor het faculteits-examen studeeren, op het vereischte peil gekomen zal zijn.

PERSKRONIEK.

INHOUD: De Nieuwe Courant over de internationale positie onzer Koloniën. — Het Vaderland over het Voorloopig Verslag der Indische begroting. — V. in Land en Volk over de passar-circulaire.

Onlangs verschenen in de J a v a b o d e eenige artikelen naar aanleiding van de gevolgen van Nederland en zijn koloniën van het laatste russisch-japansche verdrag. De schrijver van deze artikelen toonde zich in zijn beschouwingen zeer pessimistisch ten aanzien van Japan's bedoelingen ten opzichte onzer koloniën. De Nieuwe Courant is het hiermede niet eens.

„Wij gelooven”, zegt het blad, „dat de schr. het Japansche gevaar wat heel nabij ziet. Maar zeker is dat Nederland daarop bedacht moet zijn en wel in de eerste plaats door met Engeland op goeden voet te blijven en bovendien door een zoodanig koloniaal beleid te voeren, dat wij onze positie in Indië waard zijn en men er ons liever ziet dan een ander. Het moet voor alle mogendheden economisch voordeelig zijn, dat wij Indië bezitten; dan zal degene, die er ons uit zou willen verdrijven, het odium daarvan niet op zich durven laden. Een ruime economische politiek in de koloniën dus; met flinkheid gepaard (het optreden van de Regeering inzake de particuliere landerijen heeft ons geen kwaad gedaan) en met zelfvertrouwen. Het moet voor een ieder duidelijk zijn, dat wij Indië willen behouden en zelf overtuigd zijn het te kunnen. Ons vlagvertoon in de Oost-Aziatische wateren is in dat opzicht een verstandige daad geweest. Doch ook de weermiddelen daarginds zullen in beteren staat gebracht moeten worden.

Wat de moederlandsche politiek betreft, zijn wij het niet met den schr. eens, dat Nederland naar een deelneming aan de internationale politiek moet streven en „aansluiting” (wat dan toch hier zeker wel bondgenootschap, of althans entente zal moeten beteekenen) zoeken met andere Staten. De versterking der banden met de verspreide deelen van den Nederlandschen stam, de Groot-Nederland-beweging, moet o.i. in de allereerste plaats ideëel zijn — al cijferen wij mogelijke economische voordeelen, die daaruit kunnen voortvloeien, niet weg, en al kan de uit een dergelijk streven naar buiten ontstaande indruk, dat wij van de levenskracht van dien stam vast overtuigd zijn, ook in internationaal-politiek opzicht voordeelen voor ons meebrengen. In Europa kan en mag het streven onzer buitenlandsche politiek geen ander zijn dan het bewaren eener strikte neutraliteit, zoowel in oorlogs- als in vredetijd.

Het is ook daarom in zoo hooge mate te betreuren, schrijft het orgaan ten slotte, dat over de plannen betreffende de kustverdediging (waarvan de verbetering sedert jaren in het uitzicht is gesteld) in de pers wordt en in het parlement zal worden gestreden, alsof het hier een maatregel geldt, meer in het bijzonder tegen één bepaalde mogendheid (en dan nog wel Engeland!) gericht.”

De Nieuwe Courant denkt zeker, dat het niet-ambtelijke mensdom ziende blind is!

* * *

Aan een tweetal artikelen, door X—X in Het Vaderland aan het Voorloopig Verslag op de indirecte begroting gewijd, ontleenen wij o.m. het volgende:

„Onder de vele groote vraagstukken”, zegt de schrijver, „waarvoor het Moederland zich geplaatst ziet door zijn groot en veel benijd koloniaal bezit, behoort niet in de laatste plaats dat van de verdediging van Indië. Terecht werd in het V. V. aangevoerd, dat de tijdsomstandigheden het noodig maken het mogelijke te doen, ten einde in geval van internationale verwickelingen Indië te kunnen verdedigen, en dat de Regeering daarom op versterking der weermacht bedacht moet zijn, dus vermeerdering van militaire uitgaven.

Ook in dit opzicht blijven krachtige maatregelen uit. Van het tot stand komen van een inlandsche weerbaarheid, een vrijwillige dienstneming van miliciens, die niet voortdurend onder de wapenen zullen behoeven te zijn, zooals de heer Idenburg zich voorstelde bij zijn komst in Indië, schijnt niets te komen. Toch meende de Landvoogd, dat met zoodanige weerbaarheid ter sterkte van een 80.000 man, naast het leger Java tegen een B. V. te verdedigen zou zijn. Durft men bij nader inzien de zaak niet aan, een gewapend volk op Java? Moet dit plan tot de onmogelijkheden gerekend worden? Nu gevraagd is naar de meening van den Minister om voor inlanders den dienstplicht in te voeren, zullen we spoedig er wel meer van hooren.

Zooals de legerreserve thans is geregeld, is het daarvoor bestede geld vrijwel weggegooid. Mogelijk ware in deze een doeltreffende verbetering te brengen door den weg voor een groot aantal Gouverne-

mentsbetrokkingen te leiden door het leger. „Ook in het „Indisch Militair Tijdschrift” is meermalen hierover geschreven, niet alleen om hierdoor een vlottere krijgsmacht te krijgen, maar ook een ruim contingent mannen, die reeds in den wapenhandel zijn geoefend en eenigen tijd in het leger hebben gediend. Een voor Indië dus passend gemaakt capitulantstelsel.” Momenteel is het aantal inlandsche beampten in alle takken van dienst samen te schatten op pl.m. 10.000.”

* * *

In „Land en Volk” zet V. zijn meening uiteen omtrent de regeeringscirculaires, die ten doel hebben het houden van den pasar (markt) op Zondagen tegen te gaan in den Indischen archipel.

Hij zegt:

Zooals bekend, heeft Java sinds onheuglijke tijden een zeer bijzondere marktweek, welke vijf dagen telt (Paing, Pon, Wagé, Kaliwon, Legi) en waarmede eene indeeling van het land in marktkringen gepaard gaat. Op elk der dagen van deze marktweek (de eenige week, waarmede de Javaansche desa-vrouw geregeld vertrouwd is) wordt er pasar gehouden op een van de plaatsen in de vijfdaagsche buurt. Wanneer bijv. een dorp den naam draagt van Pasar Legi of van Pasar Wagé, dan kan men er zeker van zijn, dat daar op de marktdagen Legi dan wel Wagé een druk bezochte markt wordt gehouden.

Deze vijf pasardagen nu rouleeren op een vrij gecompliceerde wijze met de dagen van onze zevendaagsche week, en het zou eene hopelooze verwarring geven, als telkens de Zondagen uit de Legi-dagen van de eene plaats en de Wagé-dagen van de andere plaats moest worden uitgeschakeld. (Eens in de zeven pasardagen keert zoo'n Zondag op elke plaats terug, en de desa-bevolking is an-alphabeet en kent geen scheurkalenders).

En thans het nut van den maatregel. Dit nu kan wel geen ander zijn dan 't ideële belang, dat door streng geloovige christenen aan Sabbatsheiliging wordt gehecht.”

De schrijver noemt ten slotte den Zondag „een op vergissing berustenden rustdag”, en vindt het verkeerd, die aan een „niet-christelijk volk op verwarring scheppende wijze op te dringen.”

Uit de O.-I. Mail.

De cholera wil nog maar niet van Java afscheid nemen. Volgens de Bataviasche bladen van 30 Oct. jl. werden ter hoofdplaats gerapporteerd 5 nieuwe gevallen dier ziekte, waaronder één Europeesche. Eén patient herstelde, drie overleden, zoodat nog in behandeling bleven elf lijders, waarvan drie Europeanen.

Te Semarang laat de gezondheidstoestand nog steeds veel te wenschen over, en ook te Soerabaja deden zich enkele gevallen van cholera voor. En dit sporadisch voorkomen meent het Soer. N. v. S. b. l. te moeten toeschrijven aan de maatregelen, indertijd door den 1en stadsgeneesheer getroffen, om lijders zoo spoedig mogelijk uit hun woning naar het stadsverband of hospitaal te doen vervoeren en de plaats, waar ze gelegen hebben, te ontsmetten, verslappen op een wijze, die niet mag worden geduld.

De redactie vermeldt daaryn een merkwaardig staaltje: Bij de familie Brouwer kreeg de baboe cholera en om half twee werd de cholera-wagen gerequireerd. Die stond dan ook om 2 uur voor de deur. Toen was het wachten op de ontsmetters. Dezen echter verschenen niet en de zieke bleef haar tempatie bevullen en de cholera-wagen stond gemoedelijk voor de deur te wachten. De bureu werden er wee van.

Eindelijk om kwart over vier, dus nadat de wagen ruim 2 uur voor de woning had gestaan, kwam een gewone inlander aanwandelen, zekere Prawiro, die bleek een oppasser te zijn van den ass-wedono Kembangan. Die man was belast met de „verzorging” van kokkie. Hij had geen druppel of stuk ontsmettingsmiddel bij zich, en kokkie werd dus in haar vieze plunje opgevat, en zoo door Prawiro en enkele anderen naar den wagen gepikold. Noch Prawiro, noch zijn helpers werden dadelijk ontsmet, evenmin de woning. Dat geschiedde eerst een uur later; toen kwam de besmeete Prawiro, die onderwijl naar huis was geweest, met een paar petroleum-blikken en een paar flesschen ruwe kربول aanzetten, om de desinfectie te bewerkstelligen.

Op den weg, vlak voor het huis, werkten een 30-tal koelies van de gemeentewerken, die uit desa's uren ver daarvan naar Soerabaja gekomen zijn om werk te zoeken, en die om de 3 à 4 dagen huiswaarts keeren. Alle gelegenheid dus om de besmetting naar elders over te brengen.

Ook een „Vorstenschool”.

Bij gouvernementsbesluit is bepaald, dat ter hoofdplaats Soerakarta onder den naam „Kasatrian” wordt geopend eene uitsluitend voor familieleden van den Soesoehoenan van Soerakarta toegankelijke openbare inlandsche school der 1ste klasse, waaraan onderwijs in de nederlandsche taal wordt gegeven.

Treurige toestand.

Op nog een anderen treurigen toestand wordt door hetzelfde blad gewezen, nl. dat de verpleging in het stadsverband te Soerabaja te wenschen overlaat, aangezien daar slechts twee dokter-djawa's zijn geplaatst. Als men weet, dat in gewone tijden ongeveer 265 inlanders daar ziek liggen, dan zal men moeten toegeven, dat twee dokter-djawa's, van wie één dagelijks de zieken in de kampongs moet bezoeken, veel te weinig zijn.

Toch marcheerde de dienst, maar één der dokter-djawa's is herhaaldelijk ziek en heeft nu een binnenl. verlof gekregen van 2¼ maand, naar Badjan. Ofschoon de stukken al eenigen tijd geleden naar Batavia zijn gezonden, hoort men van de benoeming van een vervanger nog maar niets, zoodat er op het oogenblik slechts één dokter-djawa is voor het stadsverband en daarbuiten.

Waar alle verdachte gevallen in de kampongs moeten worden nagegaan en bovendien in het stadsverband nachtdienst moet gedaan worden, kan men begrijpen, hoe de dienst op het moment marcheert.

Om de taak van den nu nog aanwezigen dokter-djawa een weinig te verlichten, doet de dokter-djawa die aan de vrouwen-ziekenverpleging op Pegirian is verbonden, nu om den anderen dag nachtdienst in het stadsverband.

Waar, zooals onlangs het geval was, 4 cholera-patiënten werden binnengebracht en dus per se in de kampongs die ziekte moet worden geconstateerd, zal men het er over eens zijn, dat een dergelijke toestand niet mag bestendig blijven. Ofschoon Dr. Wijdenes Spaans reeds herhaaldelijk aan de Regeering heeft geschreven om beschikbaarstelling van meer inlandsche artsen, wordt hier eenvoudig geen acht op geslagen.

De exploitatie van het land Kandang-haoer.

De exploitatie-regeling, door de Regeering vastgesteld voor het onlangs tot het staatsdomein teruggebrachte land „Kandang-haoer” blijft op Java de perren in beweging brengen, en het oordeel der Indische bladen over den nieuwen maatregel is over het algemeen niet bijzonder gunstig.

Gaven wij reeds in het vorig Koloniaal Weekblad de meening weer van het Soer. H. b. l., het Nieuws v. d. Dag v. N.-I., hetzelfde onderwerp doende, en de woorden van den heer van Geuns aanhalende, dat suiker een voordeelijker cultuur is dan rijst, merkt daarbij op:

„Dit oordeel is van een zoo overtuigd suikervoorstander te verwachten, maar men kan toch moeielijk de heele wereld met suikerriet gaan beplanten, alleen omdat die cultuur voordeelig is. Er moet nu eenmaal hier en daar rijst zijn, die rijst is in Kandanghaoer van bijzonder goede hoedanigheid, erg o gaat men er, althans voorloopig, met de cultuur van dit gewas door.

Wat is nu feitelijk de toestand?

Dat het instituut der particuliere landen moest op houden te bestaan, daarover is iedereen het reeds tal van jaren eens geweest. Dat de Regeering haar plicht verzuimde, door het eene jaar na het andere te laten verstrijken zonder tot den aankoop of naasting dier „Staatjes-in-den-Staat” over te gaan, ook daarover bestond roerende eenstemmigheid. Thans gaat de Regeering over tot den sinds lang aanbevolen maatregel... en nu is het wéér niet goed! De aankoop is een weinig overhaast geschied onder den draag van omstandigheden, waarvoor in elk geval niet de tegenwoordige Regeering verantwoordelijk kan worden gesteld. Zij maakt b o n n e m i n e à m a u v a i s j e u, bestendigt, voorloopig, het stelsel zooals zij het vond op de aangekochte bezitting, waarbij zij zoo veel mogelijk voorzorgs-maatregelen neemt, dat de misbruiken, waartoe het stelsel aanleiding gaf, niet zullen worden bestendigd... en zie, men valt haar aan. Wat had zij anders moeten of kunnen doen?

Een schrijver in de Locomotief, ofschoon van meening, dat na lezing der gouvernements-regeling er nog veel over blijft, dat onopgehelderd is, waar wij dus naar raden moeten, moet toch ook erkennen:

„dat het N.-I. gouvernement van de moeilijke, gewrongen situatie nog véél heeft kunnen maken. Er zijn fouten, en groote ook, in de regeling, speciaal financieele en cultuurfouten.

Maar toch stemt ons het werkplan dankbaar door het vele goede, dat er nog in is."

Het Nieuws v. d. Dag v. N.-I. vindt ook, dat er duisterheden op te helderen vallen en vraagt o.m.: „Zal het gouvernement doorgaan met tjoké heffen?"

Waarschijnlijk wel, meent de Loe., en dit lijkt ook het verstandigste. Zonder knevelarij van ondergeschikten is de tjoké-heffing, zooals die vroeger op Kandanghaer en vooral nog op Indramajoe-West geschiedde en nog geschiedt, geenszins fiscaler dan ons belastingstelsel elders op Java.

Ditzelfde geldt voor de heerenendiensten. Op gouvernementgrond in Cheribon waren de dessa- en heerenendiensten zwaarder dan op de particuliere landen. Slechts zouden wij het inzicht van het Indramajoe-west der laatste jaren gehuldigd willen zien, nl. geen gedwongen dienstprestaties voor arbeid, waarbij de bevolking geen belang heeft, dus niet in den rijstpelmol, bij het vervoer van tjoké-rijst, enz., doch daarvoor betaalde werkkrachten aan te nemen.

Verder vraagt De Locomotief: Als het gouvernement als handelaar in rijst gaat optreden — even goed als b.v. van Banka-tin — is dan de winst een zuivere bate voor de schatkist, voor aflossing en rente der 3½ mill. aankoopssom bestemd, of zal ook daar de bevolking in deelen?

Zal het gouvernement het opkoop-monopolie van rijst ambiëren? Indramajoe-West kocht niet op, het oude Kandanghaer daarentegen wel en de Pama-noekan- en Tjiasemlanden maakten opkoop van buiten af kunstmatig zoo goed als onmogelijk.

Wat zal geschieden met de ficus- en djati-boschen van het land?

Wat gebeurt met de ruim 100.000, zegge honderduizend bouw woeste gronden van het land K. H.?

Worden die in erfpacht uitgegeven of brengt het gouvernement die zelf in exploitatie? Mocht dit laatste soms in de bedoeling liggen, dan zal het wat dieper in den buidel moeten tasten, wat werkkapitaal-verschaffing betreft!"

Die laatste vragen van de Locomotief schijnen aan het Nieuws v. d. Dag v. N.-I. echter ietwat naïef. Djatiboschen en ficusaanplantingen worden, reeds op voldoende ruime schaal door het Departement van Landbouw geëxploiteerd, zoodat op dat gebied waarlijk geen „nieuwe banen" behoeven te worden betreden. De geheele kwestie zou derhalve neerkomen op de inrichting van eene nieuwe houtvesterij, bij de talrijke reeds bestaande.

De groote moeielijkheid, — welke de Regeering, naar het oordeel der redactie van het Nieuws v. d. Dag v. N.-I., door deze tijdelijke regeling heeft ondervangen, was: te zorgen, dat de superieure kwaliteit der rijst, waardoor het land zijn groote waarde verkreeg, gehandhaafd bleef. En nu kan er wel door pure Principien-reiter over worden gejeremieerd, dat de bevolking niet aanstonds „vrij" werd..... de opgezeten en zullen onder het bestuur van de Commissie, althans naar mag worden verwacht, „vrij" zijn van de vexatiën, waaronder zij vroeger, naar algemeen werd beweerd, gebukt gingen.

De „vrijheid" om hunne superieure rijst door onhandige bewerking tot een minderwaardig product te verknoeien zou hun geen voordeel geven en voor het land een aanzienlijk nadeel opleveren, waarvan niemand zou profiteren." Aldus besluit laatstgenoemd blad.

Een oproerkraaijer verbannen.

Het Soer. Hbl. bericht, dat den Chineeschen hoofdredacteur Tien Tong van de nieuwe Chineesche courant te Soerabaja door den resident is aangezegd geworden binnen 8 dagen Indië te verlaten; bij niet voldoen hieraan, zal hij met den sterken arm worden verwijderd.

Zonder twijfel zal de spotplaat, waarin China als de veroveraar van onzen archipel werd voorgesteld, (waarop ook in onze rubriek „Wat de Chinees vertelt" werd gewezen) tot deze uitzetting veel hebben bijgedragen.

De „belangrijke vergadering"

Op grond van inlichtingen van betrouwbare zijde ontvangen, deelt De Java bode nog met de volgende bijzonderheden mede, met welk onderwerp de Raad van Indië zich op de buitengewone vergadering van den 10en September heeft beziggehouden.

Volgens den berichtgever van dat blad zou verschil van opvatting tusschen het Plein en Buitenzorg bestaan, in zake onteigening van particuliere landerijen.

Aan Mr. Creutzberg was opdracht gegeven, de noodige regelingen te ontwerpen omtrent „terugbrenging tot het Staatsdomein anders dan bij minnelijke overeenkomst van particuliere landerijen enz."

Nu zouden de door den heer Creutzberg ontworpen ordonnaties, welke blijkbaar in den geest van

de indische Regeering waren opgesteld, door de Regeering in den Haag bevonden zijn, niet in overeenstemming te wezen met de door haar ter zake aangenomen beginselen en zou zij den Landvoogd hebben verzocht, deze alsnog naar die beginselen te doen wijzigen.

Het was om deze quaestie te bespreken, dat de Raad van Indië in buitengewone zitting bijeenkwam.

Tot een bevredigende conclusie moet het op deze vergadering, waarop het vrij heftig toeging, niet zijn gekomen.

Enkel werd besloten, dat de heer Creutzberg naar Nederland zou gaan, teneinde de zaak mondeling bij het departement van Koloniën voor te dragen.

De heer Creutzberg zou den 3en November met de Grotius naar Nederland vertrekken.

De Smeroe in werking.

Het Soerab. Hbl. van 1 Oct. jl. schrijft: Eenige dagen geleden werd de bevolking in de buurt van dezen vuurspuwende berg tot zelfs in het Malangsche opgeschrikt door drie geduchte knallen, die zich echter niet herhaalden, waardoor de aanvankelijke ongerustheid week. Een onzer bekenden heeft zich daarna echter de moeite gegeven den Smeroe eens te beklimmen en van hem vernamen wij enkele vermeldenswaardigheden.

De Smeroe werkte als gewoonlijk, om de 10 à 15 minuten zware rookwolken uit den krater spuwende.

De vele diepe ravijnen, die zich in de buurt van den krater bevinden, beginnen zich langzamerhand weer te vullen met modder, zand en steenen, die uit den krater vloeien, terwijl een gedeelte van dit uitvloeisel in de Kali Besoeki terecht komt. Deze stroom kan, zoo men weet, geducht spoken. Wat de ravijnen betreft: wanneer zooals verleden jaar Augustus zware regens vallen, dan bestaat de mogelijkheid dat weer, evenals het vorig jaar, van die ontzettende modder-, zand- en steenenbandjirs plaats hebben, die groote rampen na zich kunnen sleepen. De catastrofe, verleden jaar in het Loemadjangsche, ligt nog versch in het geheugen.

Volgens de bevolking zou bij een volgende ramp Pasirian vernietigd worden; in de eerste 2 jaren had men echter niets te vrezen.

De Garabeg Poeasa.

In het Bat. Nieuwsblad van 2 Oct. jl. lezen wij:

Er is weer strijd over den dag, waarop het einde van de mahomedaansche vasten, gewoonlijk doch verkeerd het inlandsch nieuwjaar genoemd, zal vallen. De regeerings-almanak en de kalenders geven aan, dat die dag op Donderdag zal vallen; maar de inlandsche gemeente stoort zich niet aan almanakken en houdt het op Woensdag. Zoo was er heden een ongewone drukte op de pasars en de wegen; want er moeten voor den grooten dag morgenavond slametans worden gegeven, en naar gebruik vindt ieder bij familieleden en goede kennissen een open tafel.

Nu is inderdaad de poeasa hier een dag voor den officieelen dag ingeluid; de inlander, afgaande op het slaan der bedoeks, begon dus de vasten een dag te vroeg, en rekenende op dertig dagen vasten, viert hij dus het einde dier vasten overmorgen.

Maar een dergelijke verwarring is, waar handel en verkeer zich te regelen hebben naar de gewoonten en gebruiken van de inlanders, niet alleen zeer lastig, doch werkt ook storend op den goeden gang van zaken.

Wij herinneren ons van een jaar of twaalf geleden een dergelijke verwarring. Terwijl de handel zich, en terecht, hield aan den officieelen datum, ging de inlandsche gemeente naar oud gebruik af op het al of niet zien van de nieuwe maan door den penghoeloe, een oud man, die maar moest weten, hoe hij bij bewolkte lucht of regen de nauwelijks boven de kim komende maan in het gezicht kreeg. Dr. Snouck Hurgronje heeft toen door zijn invloed op de inlandsche geestelijke leiders een einde aan die jaarlijks terugkerende dwaasheid weten te maken, zoodat het einde der vasten na dien steeds gevallen is op den juiststen dag.

Het schijnt echter, dat wij nu tot den ouden toestand van verwarring moeten terugkeeren. De handelsvereniging, die zich hedenmorgen tot den resident wendde om zekerheid aangaande den dag, kreeg te hooren, dat Woensdag het einde der vasten zal worden gehouden.

Als aan het aldus willekeurig vaststellen geen einde wordt gemaakt zal men het dus weer zien gebeuren, zooals vroeger schering en inslag was, dat tusschen de viering van den dag hier en elders een of zelfs twee dagen verschil was.

Een circulaire uit Buitenzorg over deze zaak zou allicht meer nut stichten dan de Zondagsrust-circulaires!" meent het blad.

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verlof in Nederland vertoeven.
Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.

Telefoon 6318.

TALen: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCHE,
ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.

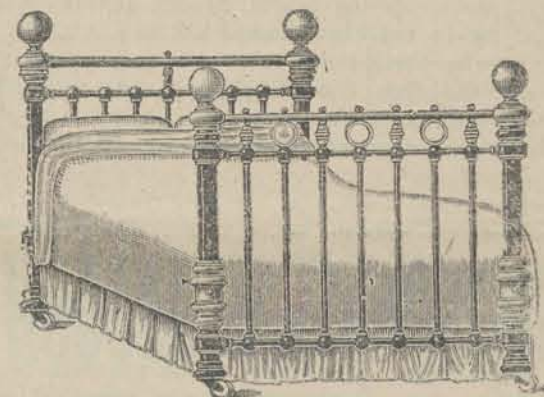
door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen,
die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.

Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op
het juiste adres Noordeinde 42b, boven maison Krul.

Th. A. A. SIMONIS

34 GROENMARKT — OVER DE PRINSESTRAAT.

TELEFOON No. 2535 □ DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

— GROOTE KEUZE —
van af het beste tot het eenvoudigste.

MAGAZIJN GESLOTEN VAN HALF EEN TOT TWEE UUR.

Heineken's Glazenwasscherij

STOOM JALOEZIEËN- en
ROLLUIKENFABRIEK. :-

Fabriek v. Geschilderde
GORDIJNEN
in meer dan 500 dessins. □ □ □

„Klenus" Stofzuig
machine.

:-: HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS. :-:

□ 'S-GRAVENHAGE. □

:-: KETTINGSTRAAT No. 6. :-:

TELEFOON 2478.

PERZISCH IMPORTHUIS LA HAYE.

NOORDEINDE 11. — Téléphone 6008.

Maison la plus ancienne et la plus importante
de cette ville, dont les tapis d'Orient, importés
directement et garantis authentiques, forment l'Uni-
que Spécialité à l'exclusion de toute imitation.

Réparation des Tapis.

MARTON KULCSAR.

Een Zeemanshuis.

Het voormalige Hotel Meertens te Moienvliet, zoo lezen wij in de Bataviasche bladen, is gekocht door de Vereeniging „Michiel Adriaansz. de Ruyter“, welke het gebouw tot een Zeemanshuis zal inrichten.

Het zal waarschijnlijk in November a.s., ter gelegenheid van den terugkeer van het eskader uit Australië, worden geopend.

WEST-INDIË.

SURINAME.

De directeur van den landbouw deelde in een circulaire aan de bacovenplanters mede, dat, hoewel het nog onzeker is, of de bacovencultuur zal worden voortgezet, het hem met het oog op het seizoen gewenscht schijnt niet langer de veldwerkzaamheden uit te stellen, die noodig zouden zijn, indien tot voortzetting besloten mocht worden.

De West wijst er op, dat, te oordeelen naar ingekomen aanvragen bij het Gouvernement, er kans is, dat nieuwe bedrijvigheid in den landbouw zal ontstaan, tot in het binnenland. Het G. O. v. A. d. v. B. l. a. d. bevatte bericht van niet minder dan vijf verleende vergunningen voor onderzoek naar geschiktheid voor den landbouw, in hoofdzak voor de rubberteelt, van terreinen ter grootte van 86.000 hectaren in totaal.

Hetzelfde blad meldt, dat op 30 September j.l. de eerste steen is gelegd van de Paramaribo Rubber en Timber Estate, op hare concessie gelegen aan de Tempati.

Deze concessie strekt zich uit van de Tempati tot de Kleine Commewijne.

Een aanzienlijke oppervlakte op de plantage is beplant met cassave. Daartusschen zijn een 1500 rubberplantjes uitgeplant, terwijl 20.000 rubberzaden besteld zijn.

De op te richten fabriek — afmetingen 81 bij 35 voet — is bestemd voor gomna (stijfsel) en cassave-bereiding.

Met inbegrip van timmerlieden enz. bevinden zich een honderd arbeiders op de plantage.

Wij ontleenen aan De West, dat door den heer Ter Laag op de plantage St. Barbara volledig en consequent eene methode tot bestrijding der krullotenziekte wordt toegepast, afwijkende van de inkappingsmethode.

De heer Ter Laag meent, dat door de zoogen. inkapping resultaten worden verkregen langs een omweg, waar men dezelfde resultaten door een korter weg kan bereiken. De inkapping is dus, volgens hem, niet verkeerd, maar noodeloos omslachtig en kostbaar.

De door hem gevolgde methode bepaalt zich tot verwijdering van krulloten, versteende vruchten en zwaar geïnfecteerde takken, en bespuiting daarna met eene kopersulfaat-oplossing, die in den loop van het jaar eenige malen moeten worden herhaald.

Hierdoor hoopt men hetzelfde resultaat te verkrijgen als met inkapping, zonder eene periode te moeten doormaken van stilstand in de productie.

CURACAO.

De Cur. Cour. bevatte het volgende bericht: „De pogingen in den laatsten tijd o.a. door de Kamer van Koophandel en Nijverheid alhier, aangewend, om de moeilijkheden op te heffen door de New-Yorksche douanen in den weg gelegd aan den aanvoer van stroochoeden uit Curaçao, schijnen tot nu toe niet met een gunstig resultaat bekroond te zijn.

Blijkens alhier ontvangen particuliere telegrammen, heeft die douane de onlangs verzonden partijen Curaçaosche hoeden aangehouden, om welke reden de importeurs te New-York alle verdere verschepingen hebben afbesteld.”

Dat bericht gaf De Wekker aanleiding nog eens te wijzen op de invoering van het met het oog op de benarde tijden in de koloniale pers gewraakte nieuwe belastingstelsel.

Indien het Nederland te doen was, om de kolonie, welke meer dan eens goed en bloed overhad, om onder Nederlandsch gezag te blijven en zoo menigvuldig, in een lange reeks jaren, blijken heeft gegeven van liefde, verknochtheid en aanhankelijkheid aan dien staat en diens hoofd, onherroepelijk te doen ondergaan, dan had het voorzeker geen beter middel kunnen kiezen, dan 't thans vigeerend belastingstelsel, waarvan de niet-aanpasselijkheid of eigening aan onze toestanden stilzweigend door het bestuur zelf is erkend, door er reeds in een paar der belastingwetten wijzigingen voor te stellen en aan te brengen.

Wij willen geen ongeluksprofeet zijn, maar als er niet spoedig verandering ten goede in de bestaan-

de toestanden komt, dan zal men het nog beleven dat de kooplieden na eenigen tijd emigreeren zullen naar de andere markten, waar zij vruchtbaar kunnen arbeiden en dat Curaçao worden zal, hetgeen Guzman Blanco er van wilde maken: een vischerseiland!

WAT DE INLANDER ZEGT.

Van wijlen Don Lorenzo Dias Vierra Gondiho. — Blijkens een bericht, voorkomende in de *Pembrita Betawi* van 16 Augustus 1910 no. 185, is deze gewezen Christen-Radja van Larantoeika (Eiland Flores) onlangs te Djocjarta in het Petronella-hospitaal overleden.

In het jaar 1906 werd hij, wegens staatkundige redenen, door de Ned.-Indische Regeering uit zijn land verwijderd en hem met zijn gezin, onder toekenning van een maandgeld van f 50, de hoofdplaats Djocjarta als verblijfplaats aangewezen.

Don Lorenzo was destijds in zijn land een vermogend man. Behalve een aantal huizen, bezat hij vele tientallen stuks vee, koffietuinen en kostbare gouden sieraden. Deze heeft hij, tengevolge van zijne verbanning, ten deele te gelde moeten maken, ten deele zijn zijne bezittingen hem ontvreemd, zoodat hij als een arm man is gestorven.

Het verhaal loopt, dat hij op zekeren dag, te Larantoeika zijnde, plotseling in hechtenis gesteld en aan boord van de gouvernements-stoomer werd gebracht, welk stoomschip hem naar Timor-Koepang vervoerde.

Wel werd toen door hem schriftelijk veel moeite gedaan om vergiffenis te krijgen, maar de Ned.-Indische regeering weigerde het verzoek, en wees hem Djocjarta als verblijfplaats aan. Dientengevolge heeft Don Lorenzo nimmer de gelegenheid gehad om zijne bijzondere belangen te regelen.

Al het vee is hem ontstolen geworden, en van de waardevolle voorwerpen, waaronder zekere rijkssieraden, is hem niets overgebleven.

Het gezin van Don Lorenzo bestaat uit zijn vrouw en één kind. Zij verkeerden in armoedige omstandigheden, doch blijven godsdienstig, zooals zij steeds zijn geweest.

Wellicht, dat in het vorenstaande door de Regeering aanleiding gevonden kan worden om aan deze vervallen grooten eenige aandacht te schenken en hen zoo mogelijk eenigen steun — in welken vorm dan ook — te verleen. Aldus besluit bovengenoemd blad.

De werving van Contract-koelies. Dat streng toezicht op de werving van contract-koelies steeds noodzakelijk zal blijven, moge blijken uit hetgeen de *Pembrita Betawi* van 24 Augustus 1910 no. 190 ten deze uit Semarang mededeelt:

Zekere heer K. aldaar, verzocht, per brief, hulp aan den heer S. S. te Salatiga, ten einde hem, zoo mogelijk, een geschikten huisbediende te bezorgen.

Aan dit verzoek werd voldaan en een Javaansche huisjongen vertrok per spoor, vergezeld van een geleidebrief van den heer S. S., naar Semarang. Aldaar aan het station aangekomen, trof hij twee Javaansche werwers aan van een kantoor voor emigratie, die blijkbaar stonden te wachten op Javaansche bovenlanders, die ter hoofdplaats aankwamen. Terstond werd hij door de beide werwers aangesproken en hem afgevraagd, van waar hij kwam en waarheen hij moest reizen. Hij antwoordde natuurlijk, dat hij bij den heer K. moest zijn.

Dat treft nu zeer toevallig, zeide de werver; ik ben de mandoer van den heer K., geef dus uw brief maar hier, dan zal ik dien wel aan den heer K. overhandigen. Daarop volgde de huisjongen beide werwers, die hem echter niet naar den heer K., doch naar een koelieloods brachten, na hem te voren eenig gebak te hebben gegeven, waarin een verdooingsmiddel was gemengd en dat hem gedurende eenige dagen in een slaperigen toestand bracht.

Het is dezen huisjongen gelukt, op een onbewaakt oogenblik, uit de koelieloods te vluchten en te voet naar Salatiga terug te keeren, alwaar de heer S. S., na van het vorenstaande te hebben kennis genomen, zijne partij opnam en hem, per auto, naar Semarang bracht, ten einde den heer K. en de politie aldaar met het gebeurde in kennis te stellen.

Uit de foto's van enkele werwers werd een der daders spoedig herkend en daarna door de politie in verhoor genomen.

Natuurlijk ontkende de man het feit te hebben gepleegd, doch aangezien bij de huiszoeking de brief van den heer S. S. aan den heer K. werd gevonden, kon hij met 3 maanden ten arbeidsstelling gestraft worden.

Op ronselhandelingen van werwers staat anders geen straf, omdat deze vergunning van het bestuur hebben werkkrachten te werven.

Of er echter niet meerdere dergelijke misleidingen plaats vinden?

Een eigenaardig geval. — Volgens een mededeeling, voorkomende in de „Zaterdagse Praatjes“ van de *Pembrita Betawi* van 20 Augustus 1910 no. 187, heeft de Bataviaasche politie zich zeer ijverig getoond door, wegens onzindelijkheid van het erf van het Landraadgebouw aldaar, proces-verbaal op te maken tegen den occupant van dat perceel.

Nu is het gouvernement, behalve de huurder, nog bekeurder, rechter, de betaler en de ontvanger van de boete, zoodat men zeer nieuwsgierig is te vernemen, welke beslissing ten deze door de bevoegde autoriteit zal worden genomen.

Vermoedelijk zal aan den Directeur van Justitie of misschien ook wel aan den Directeur van Burgerlijke Openbare Werken worden opgedragen te zorgen, dat het erf in kwestie in zindelijkken staat wordt gebracht en het voortaan ook goed wordt onderhouden, maar dan scheidt men een voorbeeld, waarop een particulier zich beroepen kan, en waarin hij aanleiding kan vinden, om, ingeval hij voor hetzelfde feit wordt beboet, ontheffing daarvan te vragen, meent het blad.

De clandestiene prostitutie te Soerabaja. — In de *Pewarta Soerabaja* van 3 Augustus 1910 no. 183, wordt door K. K. Julius Tan gdwezen op de toenemende clandestiene prostitutie te Soerabaja.

Een enkele maal gelukt het wel aan de plaatselijke politie om een huis van clandestiene ontucht te sluiten, maar dan rijzen er elders wederom twee uit den grond.

Een en ander is, volgens dit blad, een gevolg van den honger, die jonge vrouwen noopt op oneervolle wijze in haar levensonderhoud te voorzien.

In de plaatselijke Inlandsche nieuwsbladen is herhaaldelijk op de uitbreiding van het bestaande euvel gewezen, doch, desondanks, is er geen verbetering in den toestand gekomen; integendeel, men kan helaas waarnemen, dat vele jonge vrouwen meer en meer schaamteloos worden en dat bij haar de meening veld wint, dat zij, als kunende beschikken over eigen lichaam en ziel, daarmede kunnen handelen naar goedvinden.

Een wettelijke regeling dezer materie is zeker moeilijk, doch eenig ernstig en tegelijk krachtig ingrijpen van het bestuur is toch zeker mogelijk om aan deze onrustbarende uitbreiding der clandestiene prostitutie paal en perk te stellen. Aldus besluit de *Pewarta Soerabaja*.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Aanstelling van den heer Khouw Kim An tot Majoor der Chinezen te Batavia. In de *Djawa Tenga* van 6 Augustus 1910 no. 75, worden de Chinezen van Batavia gelukgewenscht met de aanstelling van den heer Khouw Kim An tot Majoor der Chinezen aldaar.

Zooals algemeen bekend is, behoort hij tot de Jong-Chineesche partij. Hij is de zoon van wijlen den heer Khouw Tjeng Tjoan, destijds eigenaar van verschillende particuliere landen in de Residentie Batavia en schoonzoon van den heer P'hoa Keng Hek, Ridder in de Orde van Oranje Nassau, en huurder van het land Telok Poetjoeng (Bekasi).

De heer Khouw Kim An is thans de vijfde Majoor-Chinees, die sedert 1835 als hoofd der Chinezen te Batavia optreedt. Zijne voorgangers waren:

1. Tjan Eng Goan;
2. Tjan Tjoen Tiat;
3. Lie Tjoe Hong, en
4. Tio Tek Ho.

De tegenwoordige titularis treedt op jeugdiger leeftijd in functie dan een zijner voorgangers, doch dit is geen bezwaar, vindt de schrijver, wijl hij als een verstandig man bekend staat, wiens rechtvaardigheidszin en weldadigheid geroemd worden en er dus voorwaarden genoeg aanwezig zijn, die de beste verwachtingen van zijn optreden doen koesteren.

Met een scherp verstand begaafd, paart hij aan bescheiden optreden eene bewonderenswaardige welwillendheid tegenover den kleinen man, terwijl men er verzekerd van kan zijn, dat het zijn oprecht streven is den naam van den Chineeschen stam hoog te houden en dezen ook door anderen te doen eerbiedigen.

Tegen het verleen van steun, in den vorm van klinkenden munt, waar zulks rechtvaardig en nuttig is, ziet hij niet op.

Omtrent de beëdiging van dezen majoor-Chinees lezen wij in De Java bode:

Op plechtige wijze is de majoor der Chinezen, Khouw Kim An, op het residentiekantoor beëdigd. Om negen uur kwamen daar bijeen de resident, de controleurs Eijken en Ruempol, de secretaris van Batavia, Van Gigh, de kapiteins en luitenant der Chinezen, de path, de djaksa, de wedana's, en andere inlandsche hoofden, de luitenant der Arabieren en een groot aantal belangstellenden. De Europeanen

waren allen in het wit gekleed, de Chineezers in het zwart, de inlanders in hun gewone costume.

Alleen de nieuw benoemde majoor-Chinees was in gala: een lange, zwarte jas, met breed goudgalon afgezet, en een pantalon met breeden gouden bies.

De vergaderzaal van den Gewestelijken Raad waar de plechtigheid plaats had, had het gewone aanzien, doch tegenover de bestuurtafel was een chineesch altaar opgericht, waarop twee lange, rijkgekleurde kaarsen stonden te branden en eenige vazen met bloemen het kleurrijke van het geheel nog verhoogden.

Nadat de aanwezigen naar rangorde hadden plaats genomen, opende de resident de bijeenkomst met een toespraak tot het nieuw benoemde hoofd der Chineezers in de Maleische taal. Daarop verzocht de resident den heer Van Gigch voorlezing te doen van het regeringsbesluit, waarin aan Nie Hok Tjoan ontslag werd verleend als kapitein der Chineezers, waarmede majoor, en gezien vele „zeer geheime“ rapporten, geheime missives e. d. K h o u w K i m A n benoemd werd tot majoor zijner natie. De patih las dit besluit nog eens voor in het maleisch, waarop de resident in het nederlandsch den eed voorlas.

Deze eed is een zeer zware, verdeeld in verschillende artikelen, waarin voornamelijk beloften geëischt worden van volkomen integriteit en van trouw en eerbied aan onze Koningin en Haar vertegenwoordiger, den gouverneur-generaal.

Met krachtige, doordringende stem, waarmede hij duidelijk het groote gewicht van dezen eed deed gevoelen, las controleur Eijken dien daarop nog eens voor in het Maleisch. Vervolgens begaf zich de majoor-chinees naar het altaar, waar de secretaris van den chineesch raad in een der kaarsvlammen de offerhoutjes deed ontbranden. Terwijl de scherpe reuk tot de aanwezigen doordrong, boog de beëdigde, de offerhoutjes in de gevouwen handen, driemaal voor het altaar, waarna de houtjes in een pot werden geplaatst en hij nogmaals drie malen boog. Daarop begaf hij zich naar het midden der zaal en sprak de aanwezigen toe. Den resident en de heeren ambtenaren dankte hij voor wat zij voor zijn benoeming hadden gedaan en hij riep hun hulp in voor zijn werk, dat hij, hoewel hij nog jong is en sterk, niet licht telt. Ook op den steun van de inlandsche hoofden en van de officieren der Chineezers vroeg hij te mogen rekenen. Met een betuiging van trouw aan onze Koningin eindigde hij zijn toespraak, die met veel instemming was aangehoord.

Nadat de aanwezigen den beëdigde persoonlijk hun gelukwensen hadden aangeboden was de plechtigheid afgelopen.

Reis van Peking naar Taskend. — Te Sianfu zijn, behalve militaire onderwijsinstellingen, ook gewone inrichtingen van onderwijs, die geheel op westerschen voet zijn geschoeid, en waaraan het noodige onderhoud wordt besteed. Ook de zindelijkheid wordt betracht.

Jammer is het, dat de hooger onderwijskrachten niet in voldoende getale aanwezig zijn. De Chinese overheid schijnt niet te begrijpen, dat juist de aanwezigheid van die krachten een eerste voorwaarde is om het onderwijs te doen slagen en daarvan nuttige uitkomsten te zien. In dat opzicht schiet de Chinese Regeering te kort in haar plicht en kan men een groot verschil waarnemen met het onderwijs in het zich ontwikkelende Japan, waar men er niet tegen opziet de vereischte kosten aan het Volksonderwijs te besteden en de noodige gelden beschikbaar te stellen om bekwaame Chinese onderwijzers flink te bezoldigen.

Onder de te Shanghai aanwezige onderwijzers zijn thans drie Japanners; vroeger bedroeg dit aantal 14, doch geleidelijk is dit ingekrompen tot de tegenwoordige sterkte.

De leerlingen op deze scholen stellen er allen den hoogsten prijs op om de Engelsche taal te leeren, doch het gehalte van dit onderwijs is minimaal en heeft dus weinig nut.

Het onderwijs wordt n.l. niet gegeven door een gediplomeerden onderwijzer, doch door een Chinees, die in Shanghai en in Japan te hooi en te gras eenige kennis van de Engelsche taal heeft opgedaan.

Er is te Sianfu een school tot opleiding voor de politie. Deze inrichting is eveneens op Europeeschen voet geschoeid. De leerlingen doen, behoorlijk gekleed en getwapend, ook dienst bij de bezetting van de kleine wachthuizen om de stad.

Het gehalte dezer politiemannen is goed en hunne plichtsbetrachting laat niets te wenschen over.

Deze instelling mag onder de ingevoerde nieuwigheden zeker als een der best geslaagden worden beschouwd en heeft reeds aan een deel van het politiewezen in China, vergeleken bij den vroegeren toestand, een veel beter aanzien gegeven.

De provinciale Raad te Sianfu, heeft op 14 October 1901 zijn zittingen geopend en voor het eerst

een zitting gehouden, welke 40 dagen heeft geduurd. Het aantal leden in dien Raad bedraagt 66, nl 16 voor de hoofdplaats, en 50 voor de overige steden in de provincie. Het in dien Raad besprokene wordt dagelijks ter kennis van het publiek gebracht.

De zitting, die door den correspondent van het Engelsche dagblad The Times werd bijgewoond, maakte op dezen een goeden indruk, en het leek, alsof de leden reeds meerdere malen vergaderingen hadden bijgewoond en gewoon waren aan het voeren van debat.

Het belangrijke onderwerp: de afschaffing van het opiumgebruik, maakte een groot deel van de besprekingen uit, waarbij bleek, dat alle leden t over de wenschelijkheid daarvan eens waren.

De toestand ten deze is in de provincie Shensi belangrijk ten achteren bij dien in de provinciën Shanse, alwaar, sedert het flinke bestuur van den gouverneur Ting Pao Chuan, het opiummisbruik grootendeels tot de geschiedenis behoort.

Daar zijn geen papaveraanplantingen meer aanwezig en betaalt men thans de waarde van het opium met zesmaal den prijs van vroeger, terwijl in de provincie Shensi daarentegen nog uitgebreide aanplantingen bestaan en dit aantal zelfs nog toenemende is.

Ook de opiumopbrengst was dientengevolge in het afgelopen jaar aanzienlijker.

Door verkoop naar elders van het artikel, wordt in de provincie Shensi veel geld verdiend.

Uit de geringe eenstemmigheid van handelen bij de provinciale besturen, zoomede uit de omstandigheid, dat de bestuurders nog goede zaken maken met den opiumhandel, laat zich het feit verklaren, dat de van hooger hand bevolen afschaffing van het opiumgebruik niet tot haar recht komt, al worden ook van andere zijden pogingen aangewend om te trachten het volk van het gebruik van dit verderfelijke middel af te houden.

Alleen door werkelijke en oprechte samenwerking kan China in het beoogde doel slagen.

Het Inlandsch Volksonderwijs op Java.

Het Indisch Genootschap heeft j.l. Dinsdagavond in het lokaal van het Genootschap, van Galenstraat 14, zijn eerste algemeene vergadering in dit winterseizoen gehouden, onder voorzitterschap van dr. E. B. Kielstra, waarin de heer J. E. Jasper optrad als inleider van het onderwerp: het inlandsch volksonderwijs op Java.

Spr. had zijn betoog neergelegd in de volgende 8 stellingen:

I. De Gouvernements-Inlandsche school der tweede klasse voldoet aan de meest bescheiden eischen van schoolopleiding van de Inlandsche jeugd.

II. Het stelsel van de dessascholen is eerst dan van opvoedkundig en economisch volksbelang, wanneer het onderwijs op die scholen zich ontwikkelen kan naar het voorbeeld van de Gouvernements-Inlandsche scholen der tweede klasse.

III. Voor het krachtig streven naar eene massale ontwikkeling van het volk is de geleidelijke opheffing van de Inlandsche vrouw uit haar tegenwoordige maatschappelijke positie noodzakelijk; de opheffing zal vooral worden bevorderd door de stichting van goede, Inlandsche meisjesscholen.

IV. De oprichting van goed georganiseerde Inlandsche onderwijzersverenigingen, die de behartiging der belangen van het Inlandsch onderwijs ten doel hebben, verdient van regeeringswege te worden aangemoedigd.

V. Het bijbrengen van elementaire kennis kan niet met onderwijs in bijzonderé vakken samengaan; het eerste is de basis van het tweede, dat op speciale scholen of op scholen voor meergevorderden thuisbehoort.

VI. Voor het organiseeren van goed landbouwonderwijs aan Inlanders is de oprichting van een Instituut van Inlandsche onderwijzers noodig.

VIII. De aan Gouvernements-Inlandsche ambachtsscholen gegeven opleiding voldoet aan de tegenwoordige behoefte van Inlanders aan goed ambachtsonderwijs.

VIII. Gewenscht zijn: de oprichting van een of meer inlandsche kunstnijverheid-scholen en de uitbreiding van het aantal der Inlandsche huisvlijtscholen en zulks in verband met de noodzakelijke organisatie van een afzonderlijken dienst tot praktische bevordering van de Inlandsche nijverheid en kunstnijverheid in Nederlandsch-Indië.

Deze zeer duidelijke lezing, een niteenzetting, van kennis van zaken getuigende, vond veel bijval.

Na de pauze werden naar aanleiding van het gehoorde eenige opmerkingen gemaakt door de heeren Mr. J. H. Abendanon, Mr. C. Th. van Deventer, Mr. van Gennep en Dr. Hendrik Muller. Belangtel lenden verwijzen wij naar het stenografisch verslag

TELEPHOON No. 9540y.

ATELIER D'ART

PORTRAITS EN PEINTURE ET
EN SCULPTURE (BAS RELIEFS)

SPECIALITÉ EN AQUARELLES ET PASTELS
TRAVAUX D'ART FINS

FRANS W. A. TEUNISSEN

MAISON DE PREMIER ORDRE

LA HAYE

SMIDSWATER 21A

W. P. de Bock

Piet Heinstraat 71-73, hoek Barentszstraat

TELEF. 1769.

—:— JAN JAARSA HAARDEN. —:—

Goosen & Swagerman.

DEN HAAG, Boekhorststr. 149.

DEN BOSCH, Vughterstr. 17.

VLEUGELS, PIANO'S, INGEBOUWDE PIANO'S — ORGELS. —

VERHUUR-

PIANO'S van f 5.— p.m. of f 50.— p.j. af.

VLEUGELS van f 8.— p.m. of f 80.— p.j. af.

SPECIALE INRICHTING VOOR HET GEREEDMAKEN VOOR DE TROPEN.

PIERRE SCHREINER

- ZOUTMANSTRAAT 18-20-22 -

TELEFOON 1864 — DEN HAAG

—:— AMEUBLEMENTEN. —:—

MAGAZIJN INSULINDE

62 SPUISTRAAT

TELEFOON 3087. —o— DEN HAAG.

Beslist GOEDKOOPST en SOLIEDST ADRES voor Dames-, Heeren- en Kinder-Ondergoederen. Onze prijzen zijn VER BENEDEN elke concurrentie.

SPECIAAL INGERICHT voor Indische Families.

COMESTIBLES. —
INDISCHE ARTIKELEN.

J. C. P. HOOGEVEEN.

Helfverancier van H.M. de Koningin en
H.M. de Koningin-Moeder.

FRED. HENDRIKLAAN 141.

TELEFOON 4969.

ARCTOS THEE EN KOFFIE.

dezer lezing, dat eerlang door het Ind. Genootschap in brochure-vorm wordt uitgegeven.

J.I. Woensdagavond hield de heer J. E. Jasper dezelfde lezing voor de Indische Vereeniging in de bovenzaal van het „Gouden Hoofd” te 's-Gravenhage en vond een zeer aandachtig gehoor in de aanwezige zonen van het land, waarvoor dat volksonderwijs bestemd is.

Van Vreemde Koloniën.

Duitsch-Koloniale Wenken.

Op het Duitsch-koloniaal congres, dat onlangs te Berlijn werd gehouden, werden de volgende wenken geuit:

De uitgave van een goedkoop atlas der koloniën, waarin tevens aanwijzingen voorkomen, betreffende de hulpbronnen der gewesten.

De oprichting van een zoölogische instelling voor de studie van alle uit het oogpunt van landbouw, boschbouw en geneeskunde belangrijke diersoorten, en van permanente zoölogische stations in Oost-Afrika en Nieuw-Guinea.

Uitbreiding over Togo, Kameroen, Zuidwest Afrika en Nieuw-Guinea van den dienst der meteorologische en klimatologische waarnemingen in de andere koloniën.

Organisatie in Zuidwest-Afrika van een landbouw-credietinstelling ten behoeve van de kolonisten.

Reorganisatie van het koloniale recht en de koloniale rechtspraak en instelling van leerstoelen in het koloniale recht van de verschillende Duitsche universiteiten, te beginnen met die te Berlijn.

Het tegengaan van de islamitische propaganda en de aanmoediging tot uitbreiding van de Christelijke zending.

De aanmoediging van de teelt der koloniale producten, in het bijzonder die van de katoen, terwijl ook bijzondere aandacht wordt verlangd voor de veeteelt (schapen en runderen), waartoe hun, die zich hieraan wijden, voorschotten op langen termijn zouden moeten worden verstrekt voor het omheinen hunner hoeven.

De ontwikkeling van den Duitschen invloed in de vreemde, waaromtrent periodieke statistieke gegevens, wat de vorderingen aangaat, worden verlangd.

De geest onder de Fransche koloniale Officieren.

Er heerscht nog al ontstemming en ontevredenheid onder de officieren der Fransche koloniale troepen. De bevordering gaat er slechts langzaam, zoodat het niet lang meer zal duren, of een luitenant zal eerst na twintig jaren dienst bevorderd worden tot kapitein. Op het oogmerk worden toch al reeds niet meer dan 60 officieren in den loop van een jaar tot kapitein bevorderd, terwijl het aantal luitenants veel meer dan 1200 bedraagt.

Het aantal kapiteins is nog al aanzienlijk, nl. 772, maar bij de koloniale troepen bestaat niet het voor het Fransche leger bestaande stelsel van vervoegde pensionneering met toekenning van nader evenredigheid van den volbrachten diensttijd verlaagde pensioenen. Men dient er dus zoolang men kan, in de hoop het nog eens tot majoor te zullen brengen, hetgeen echter slechts voor betrekkelijk weinigen en na geruimen tijd is weggelegd, daar toch op de 772 kapiteins in den loop van een jaar slechts 35 tot chef de bataillon worden bevorderd.

Als oorzaken van deze slechte promotiekansen, wordt het volgende aangevoerd:

Men heeft in een tijd, toen nog talrijke expeditiën werden ondernomen, de koloniale infanterie met officieren overvoerd, en vooral met zulken, die van Saint Cyr afkomstig waren en dus op betrekkelijk jongden leeftijd den officiersrang bereikten.

Tal van troepen-eenheden werden in de koloniën opgeheven, zoodat de commandanten der eenheden andere plaatsen moesten innemen.

Vele officieren waren vroeger met politieke of bestuurs-functiën belast, doch moesten plaats maken voor burger-elementen, waardoor het aantal oudere officieren zonder troepen weder toenam.

Nu het tijdperk der groote expeditiën is afgesloten, worden de verliezen onder het officierskorps geringer, een op zichzelf gelukkig verschijnsel, dat echter natuurlijk van ongunstigen invloed moet zijn op de bevorderingskansen.

Dit jaar waren voor de militaire school van Saint Mascent, den Franschen hoofdcursus 45 plaatsen voor onderofficieren opengesteld, die voor officier bij de koloniale troepen willen worden opgeleid. Er melden zich slechts 25 kandidaten aan voor het examen voor den hoofdcursus, waartoe echter ook de school voor de militaire administratie te Vincennes behoort. Van de 8 geslaagden gaan dan nog de meesten naar Vincennes, wijl de bevordering bij de militaire

administratie zoo vlug gaat, dat men er reeds in tien of elf jaren tijds den kapiteinsrang behaalt.

Terwijl nu de toekomst zich voor de officieren der koloniale infanterie zoo ongunstig laat aanzien, is door den rapporteur voor de begroting der koloniale troepen aanmerking gemaakt op een zoogenaamd overcomplete aan kapiteins.

Hier ziet men weer het feit geïllustreerd van een volksvertegenwoordiger, die geacht wordt en natuurlijk in de eerste plaats zichzelf acht op de hoogte te zijn van alles, wat aan zijn oordeel wordt onderworpen, en ten slotte blijkt geeft, niets van de zaak te weten, waarover hij zijn gewichtig oordeel velt.

De rapporteur rekende uit, dat er slechts 650 compagniescommandanten in Frankrijk en in de koloniën bij de koloniale infanterie zijn — dus waren er 72 te veel. De goede man weet niet eens, dat er ook kapiteins p.a. als adjudanten fungeeren of bij de krijgsschool zijn gedetacheerd. Hij dacht er ook niet aan, dat er steeds geregeld 102 kapiteins, na terugkeer uit de koloniën, in het genot van verlof zijn gesteld, 17, op het punt staande te vertrekken, eveneens met verlof zijnde, aan den dienst zijn onttrokken en 34 zich onder weg bevinden van of naar de koloniën, zoodat er wel verre dat er kapiteins te veel zouden zijn, geregeld 100 kapiteinsplaatsen door luitenants moeten worden vervuld.

Het is duidelijk, dat men weer een dier ondeskundige critici tot rapporteur had aangewezen, voor wie de hoofdzak is na te gaan, of er niet wat op de militaire uitgaven kan worden beknipt, en niet of men waar krijgt voor zijn geld.

Voor den militairen dienst totaal ongeschikte, afgeleefde opper- en hoofd-officieren laat men kalmpjes doordienen, wijl anders de pensioenlast zou worden verzwaaard en om dezelfde reden wordt ook het stelsel van vervoegde pensionneering op verzoek niet ook op de koloniale troepen toegepast.

**Breng een BEZOEK aan
BOEATAN
Heulstraat 19, Den Haag.**

Bosch-exploitatie aan de Ivoorkust.

De kapitein der Fransche koloniale artillerie Gros, die gedetacheerd was geweest bij de Bosch-exploitatie der maatschappij „Una et Slavonia” in Hongarije, werd in 1909 belast met eene zending van het Aardrijkskundig Genootschap te Parijs naar de Ivoorkust, om er een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid eener exploitatie der bosschen aldaar.

Hem werden een inspecteur van het Fransche boschwezen en een Hongaarsch boschbouwkundig ingenieur toegevoegd.

Deze zending was het uitloeijsel van de bezorgdheid voor eene geldelijke uitputting der bosschen in de landen, die nu nog de wereld van hout voorzien.

Het oogenblik schijnt niet meer ver af te zijn, waarop Rusland, Zweden, Noorwegen, Oostenrijk en de Vereenigde Staten hunne houtproductie zullen moeten beperken, om ten slotte de poort voor den uitvoer te sluiten.

Het feit heeft zich reeds voorgedaan in Hongarije, en eerlang zullen wellicht Zweden en Noorwegen volgen.

De vraag naar hout neemt echter steeds toe, zoodat het verminderde aanbod reeds oorzaak was, dat de houtprijzen in de laatste 5 jaren met 40 percent zijn gestegen.

Er moeten dus nieuwe bronnen worden ontsloten, en volgens majoor Gros, die onlangs te Brussel een lezing over dit onderwerp hield, komt de Ivoorkust met hare uitgestrekte bosschen, die zeer veel waardevol hout bevatten, zeker daarvoor in aanmerking.

Het bosch strekt zich in de kolonie uit over een afstand van 500 kilometers langs de kust, tot 250 kilometers ver het binnenland in, terwijl de afstand tot de kust slechts weinige kilometers bedraagt. Het hout ligt er dus als het ware gereed om te worden verscheept, terwijl rivieren, stroomen, bevaarbare lagunes en een spoorweg het doorsnijden.

Men treft er alle soorten van hout aan, van de hardste tot de voor de papierfabricage gebruikte zachte soorten. De gemiddelde middellijn der boomen draagt 80 tot 150 centimeter bij eene hoogte van 20 tot 35 meter, terwijl de woudreuzen 3 tot 5 meter in middellijn en 70 tot 80 meter hoog er niet zeldzaam zijn.

Door de zending-Gros werden de streken vastgesteld, die zich het best leenen voor eene rationeele, methodische exploitatie. Ook de plaatsen, waar de

ateliers voor de houtbekapping zouden kunnen worden opengesteld werden uitgezocht, terwijl eene raming werd gemaakt van den kostenden prijs van het hout bij levering in Europa.

Omstreeks 200 ton hout van de voornaamste soorten werden naar Frankrijk meegebracht en daar in de ateliers van den heer Gillet bewerkt en ter bezichtiging gesteld.

In het laboratorium van het conservatorium voor kunsten en bedrijven werd het hout onderzocht en zeer deugdelijk bevonden. Ook verschillende spoorweg-maatschappijen in Frankrijk hebben proeven genomen met het hout en dat o.a. geschikt bevonden werd voor dwarslegger en voor de vervaardiging van wagons.

Naar aanleiding van de verkregen gegevens heeft nu een Fransch Syndicaat concessie gevraagd en gekregen voor de exploitatie van eene uitgestrekteheid van 60.000 hectaren. De maatschappij, die te dien einde werd opgericht, beschikt over een kapitaal van 3.5 miljoen francs.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Palembang.

No. 43 van „Buiten” bevat een aardig geïllustreerde bijdrage over de plaats Palembang, waaraan het volgende is ontleend:

Palembang ligt, op ongeveer 70 mijlen stroomopwaarts, zeer schilderachtig aan de Moesi-rivier. De huizen zijn op 6 à 7 M. lange palen gebouwd, sommige rusten op vloten, zgn. rakkits. Ze dansen mede met ebbe en vloed en liggen met touwen vastgesjord aan den wal. Het Europeesch kwartier bevindt zich vooral langs den linkeroever. De woningen liggen op onderlinge afstanden, vrijwel in een lange rij gebouwd. Veel mooie gebouwen zijn er niet, alleen het gouvernementsgebouw, waar de gouverneur (sic!) tront, is bezienswaardig. Ook vindt men er een fraaie missie en, een goed uur gaans van de eigenlijke stad, de bezienswaardige graven der vroegere sultans van Palembang. De kraton van den sultan is herschepen in kazernes, hospitaal en gevangenis. Als men een half uur stroomopwaarts gaat komt men aan een der voornaamste centra van de Petroleummaatschappij „Loeboe Pakkan”; reusachtige tanks trekken reeds van verre de aandacht. Er woont daar een heele kolonie Europeanen; fraaie, van alle gemakken voorzien hutten logeeren de employés en hooger geplaatsten. De inl. bevolking van Palembang en omstreken drijft handel en scheepvaart. Men ziet er fraai Indisch houtsnijwerk, degeleijk gesmede wapenen en tot sieraden verwerkt edel metaal. Ook voorwerpen van ivoor, immers men bevindt zich in het land der olifanten. De inlanders vangen deze dieren volgenderwijs. Ze verschuilen zich in het gewas langs het pad, waarover 't gevaarte zijn weg neemt. Als 't dier naast hen is, kruipen ze vlug als een aal tusschen de pooten en snijden den buik met één forsche snede open, waarna ze zich onmiddellijk verbergen; het blijft natuurlijk een uiterst gevaarlijk werk.

Ten slotte vertelt de heer V. wat meer van de olifanten, jacht op kaaimannen en de bekende tijgergevechten op Java.

Indisch Nederland.

Dr. E. B. Kielstra heeft een gedeelte zijner, in tal van tijdschriften gepubliceerde, bijdragen afzonderlijk het licht doen zien, onder den titel: Indisch Nederland. Geschiedkundige schetsen (Haarlem, Erven F. Bohn). Deze belangrijke bijdragen handelen achtereenvolgens over en zijn geschreven in: Ned.-Indië onder de souvereiniteit van Oranje (1898); Het eiland Madoera (1890); De Kokos- en Kerstmiseilanden (1906); Bali (1907); De verwickelingen met Lombok (1894); De ontwikkeling van ons gezag op Sumatra (1904); Het eiland Nias (1907); De Atjeh-oorlog verdedigd (1901); De ondergang van het Palembangse rijk (1892); Onze verhouding tot Djambi (1901); De ondergang van het Djambische rijk en de gevolgen daarvan (1909); De Bandjermasische sultanspartij (1903); Het Sultanaat van Boeton (1908); Zuid-West-Celebes (1904).

Al deze opstellen beoogen klaarblijkelijk éénzelfde doel: het aansturen in de richting van duurzame en daadwerkelijke bevestiging van het Nederlandsche gezag in den uitgestreken Ind. Archipel, tot heil der Inlandsche bevolking in de eerste plaats. En het is zeker een groote voldoening voor den schrijver, dat de door hem reeds jarenlang verkondigde theoriën met betrekking op de in Indië te volgen politiek, niet zonder invloed zijn geweest op de handelingen van de machthebbers. Nu reeds wijst de geschiedenis uit, dat Dr. Kielstra's opvattingen ten deze de juiste waren.

Kunstnijverheid in Indië.

In het vorig overzicht werd even de aandacht gevestigd op de Oct.-aflevering van „Het Huis Oud en Nieuw”, waarin bijdragen over de Inlandsche kunstnijverheid in Indië. Hieronder laten we volgen hetgeen de Avondpost van 27 Oct. zegt naar aanleiding dezer uitgave:

„Het is een verblijdend verschijnsel, dat op het gebied van kunstnijverheid en huisvlijt in ons land een belangstelling is waar te nemen, grooter dan ooit te voren. Huisvlijtentoonstellingen, in vroeger jaren een ongekend iets, zijn, met een weinig overdrijving, zoo te zeggen aan de orde van den dag.

En even verblijdend is het verschijnsel, dat die tentoonstellingen meer en meer de Indische kunstnijverheid en huisvlijt binnen den kring harer beschouwingen trekken. Is dit in de allereerste plaats te danken aan het ijverig streven van hen, die in de bevordering der in verval geraakte industrieën een machtig middel zien om den coomischen toestand van den inlander te verbeteren, in de tweede plaats is er uit op te maken, dat de belangstelling van den doorsnee-Nederlander in de kunstuitingen der bewoners van Insulinde toeneemt, wat een eerste vereischte is om de door hen vervaardigde voorwerpen een afzetgebied te doen vinden ook buiten den Archipel.

Maar voor dit laatste is meer noodig; terecht zag men in verband hiermede dan ook in, dat het niet wenschelijk was de eenmaal zeer hoogstaande kunstnijverheid te doen herleven in de oude vormen, met haar naïeve figuralisatie, waardoor zij meer als curiositeit werd beschouwd, doch dat het wenschelijk was de inlandsche kunstenaars te leiden in nieuwe banen, de voortbrengselen hunner kunstuitingen artistiek en technisch te verbeteren, en ze zodoende aan te passen aan de Europeesche gebruiksvoorwerpen.

Uit den aard der zaak echter zijn de werkelijke resultaten van deze ongetwijfeld loffelijke pogingen van den laatsten tijd nog betrekkelijk gering; toch geven ze alle hoop voor de toekomst.

Hetgeen de Inlander kan voortbrengen zelfs zonder eenige leiding en met vrij primitieve werktuigen, daarvan heeft men zich kunnen overtuigen op de jongste Brusselsche tentoonstelling, waar een troepje nijveren de algemeene aandacht en bewondering trok van de velen, voor wie deze inlandsche kolonie een ware attractie was, zoo niet een openbaring.

Hun, die niet het voorrecht hadden, met eigen oogen te aanschouwen de kunstuitingen van onze „bruine broeders en zusters” van „Groeter-Nederland”, raden wij met aandrang aan kennis te nemen van de October-afl. van het maandelijksche periodiek „Het huis oud en nieuw”, welke uitsluitend bestaat uit, met tal van prachtige afbeeldingen versierde bijdragen over de verheffing van de Inlandsche kunstnijverheid.

Bij uitstek deskundigen zijn daarin aan het woord. Behalve een inleiding van E. Cuypers, geeft de bekende controleur J. E. Jasper een opstel, getiteld: „Van de inlandsche nijveren op de wereldtentoonstelling te Brussel”, terwijl een tweetal Javanen van ouden adel, nl. Noto Soeroto en Djajadiningrat, in onberispelijk Nederlandsch hun denkbeelden over de Inlandsche kunstnijverheid ten beste geven, inderdaad een heugelijk verschijnsel!

De woorden van E. Cuypers tot de onze makend zeggen wij hem volmondig na:

„Mogen deze artikelen onder het oog van velen komen, de belangstelling opwekken voor den inlandschen werkmans, en een prikkel zijn om door samenwerking de inlandsche nijverheid op te heffen en tot hoogen bloei te brengen tot meerdere welvaart van het Indische volk, tot heil van ons schoon Insulinde.”

Het Christendom in Oost-Indië.

Het jongste Nr. van de Annalen, een R.C. maandelijksch Zendingstijdschrift, bevat o.m. een opstel getiteld: Hoe de Mahomedanen te weren uit de O.-Indische Buitenbezittingen? Ieder welgeaard Hollander, zegt de schrijver, zal het ongetwijfeld met smart aanzien, dat twee groote vruchtbare eilanden van onze O.-I. bezittingen, Java en Madoera, grootendeels aan den Islam zijn overgeleverd en zoo goed als verloren zijn voor den beschavenden invloed van het Christendom. Doch op de meeste overige eilanden is het geheel anders gesteld en indien daar met krachtige hand wordt ingegrepen is er nog een uitgestrekt gebied voor de H. Kerk te veroveren. Maar het bekeeringswerk aldaar op groote schaal kan niet plaats hebben alleen door vrijwillige bijdragen, het dient geldelijk door de Regeering te worden ondersteund. Met een aanhaling uit „De Standaard”, waaruit o.a. blijkt, dat zulks ook de meening van de protestanten is, en waarin de middelen worden aan de hand gedaan, die tot het gewenschte doel kunnen leiden, besluit de schr.:

Daar dient door allen, die invloed op de regeering kunnen uitoefenen, op aangestuurd, vooral door de pers en de volksvertegenwoordigers: dat worde verschaft aan den Missionaris een behoorlijk traktement als middel van bestaan en flinke subsidie aan inlandsch ondetwijs en ziekenverpleging.

Weekblad voor Indië.

Inhoud van No. 23: Het wederzijdsch begripen van het Oosten en het Westen, door Henri Borel. — De Brusselsche tentoonstelling na den brand (met foto's). — Een diefstal van 53 mille (met facsimile's), door W. J. v. d. L. — Indisch natuurleven (het bronzen vaasje), door A. J. Kons (met afb.) — Tripolitanië. Het land van den honzer (vervolg, met foto's), door H. van Kol. — Een nieuwe voetbalcombinatie (met foto), door L. — Een avontuur met tante Pos, door W. Kerremans. — De paupers. Roman uit de Indische samenleving, door Victor Ido (vervolg).

De Indische Mercur.

No. 43 bevat de volgende bijdragen: Suikerfabricatie in de Punjab, door H. C. Prinsen Geerligts. — Vluchtige oliën, door Prof. P. van der Wielen. — Prijsvraag voor eene methode ter bepaling van het kininegehalte van kinabast, uitgeschreven door den Preanger-Kinabond te Bandoeng. — Mededeelingen van het Deli-Proefstation te Medan (referaat), door P. Hondius Jzn. — Sumatra- en Borneo-tabak. Officieele prijsopgave oogsten 1909 en 1908. — Het kapitaal der Rubberkultuur-maatschappijen in Ned.-Indië. — Soekaboemische landbouwvereniging. — De exploitatie van het land Kandanghauer. — De strijd tusschen de „Koninklijke” en de „Standard.” — Britsch-Indische thee-statistieken. — Handelsverkeer van Nederland en Nederlandsch-Indië met China (vervolg). — Het tabaksverbruik in Duitschland. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, benevens de overige wekelijksche rubrieken.

Ten slotte den hoogstbelangrijken inhoud van de juist verschenen afl. 1—2, Dl. I, achtste volgreeds der Bijdragen van het Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië.

Hindu-Javaansche en Balineesche eeredienst, door J. C. van Eerde. — Merkwaardige kokerversieringen uit de Zuider- en Ooster-afd. van Borneo (met platen), door J. A. Loebèr Jr. — Eigenaardige gebruiken bij pokkenepidemiën in den Indischen Archipel, door Mr. F. D. E. van Ossenbruggen. — Bijdrage tot de kennis der naamgeving onder de Tobelo van Halemaheira, door J. Fortgens. — Woordenlijst verzameld op de Mimika- en Atoeka-rivieren Zuid-West-Nieuw-Guinea), door J. M. Dumas. — Beschrijving van den graftempel te Kajenegan, volgens Nāgarakretagama, zang XXXVII, door Prof. Dr. H. Kern. — Over den oorsprong van 't woord Gedog in de Wavang, door R. M. Noto Soeroto. — Kritisch overzicht van de in de Maleische werken vervatte gegevens over de geschiedenis van het Soeltanaat van Atjeh, door R. Hoesin Djajadiningrat. — Over de „vervoegde” werkwoordsvormen in de Maleisch-Polynesische talen, door Prof. Mr. J. C. G. Jonker. — Sanskritinschrift van Toek Mas (Dakawoe), door Prof. Dr. H. Kern.

INGEZONDEN.

Voordracht van Mr. Lorentz over zijn Reis in Nieuw-Guinea.

De Indologen-Vereeniging te Leiden stelt zich voor op Vrijdagavond 4 November e.k., des avonds ten 8^{1/4} ure, eene buitengewone vergadering te houden in het gebouw van het Botanisch Laboratorium te Leiden, Nonnensteeg. Bij die gelegenheid zal voor de Vereeniging optreden de Heer Mr. H. A. Lorentz, te Arnhem, met eene voordracht over zijne reis in Nieuw-Guinea.

Leden van „Oost en West”, „Moederland en Koloniën”, „Vereeniging van Ambtenaren bij het B. B. in Ned.-Indië” hebben vrijen toegang.

Met alle hoogachting.

Namens het Bestuur der Indologen-Vereeniging,

Uw zeer dw. dn.:

H. FIEVEZ DE MALINES VAN GINKEL.

Voordracht (met Lichtbeelden) over oude Bouwkunst op Java.

Op Vrijdag 4 November, des avonds te 8 uur, zal voor de afd. Den Haag van de Mij. ter bevordering der Bouwkunst de heer S. de Clercq, architect te 's-Gravenhage, een voordracht met lichtbeelden houden over: Oude bouwkunst op Java.

Introductie Kaarten worden op aanvraag aan den secretaris, den heer J. F. van Hoytema, Celebesstraat 30, gaarne toegezonden. De introductie van dames zal zeer op prijs worden gesteld.

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP
Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen
„MOOI NEDERLAND”,
 gevestigd te 's-Gravenhage, Koningin Emmakade 107,
 exploiteert uitsluitend fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland, o.a. het Villa-Park „Berg en Dal” (Sterrenberg en Keteldal). Gemeente UBERGEN.
 Gelegen aan de beide groote wegen Nijmegen—Kleef, 80 Meter boven 't water, zuivere zandbodem, fraai en afwisselend houtgewas, schoone vergezichten, geregelde tramverbindingen, ruime en gemakkelijke verkeerswegen. *Ontworpen Electriche Bergtram door het geheele terrein.*
 Terreinen van alle afmetingen te bevragen aan het Kantoor der Vennootschap en bij den Heer A. CREMERS te Berg en Dal (bij Nijmegen).

OPRUIMING.
J. JANSEN,
 KEPLERSTRAAT 115.
 bij de Regentesselaan.
 Telefoon No. 2723.

Karpetten.
 Linoleums.
 Tafelkleeden.
 Linnen loopers.
 Matten.
 Zeilen.
 Vitrages.
 Wollen loopers.
 Divandekken.

2e hands MEUBELEN.
 Magazijn geopend 's m. 8—'s av. 10 uur.
In- en Verkoop
 van geheele en gedeelten van **INBOEDEL.**
 Behangerij, Stoffeerderij en Beddenmakerij.

N.V. Electriche Drukkerij
„Luctor et Emergo”

☪

Telefoon Intercomm. 4424

☪

's-GRAVENHAGE
 Amalia van Solmsstraat 2-4

W. POPPINK, :-: :-: TELEFOON No. 4485.
 Prins Hendrikstraat 141-143.
 Geheel gepantserde Hutkoffer. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, m. bak f 11.50. Voor de hutten der nieuwe boot n 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog, m. bak f 12.—

Leestafel HEULSTRAAT 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat 7, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags.

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabajasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door recht, De stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, Jong-Indië, De Boodschapper, Revue économique, Indische gids, Weekblad voor den handeldrijvenden en Industriëlen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Sociaal Weekblad, Ned. Zendingsbode, Maandbericht van het Ned. Zending-genootschap, Indisch genootschap, Weekblad voor Indië, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien en tal van andere brochures jaarverslagen, enz.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 195, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

De Javabode t/m 4 October '10.
De Sumatrapost t/m idem.
Het Bat. Nieuwsblad t/m idem.
De Locomotief t/m 3 October '10.
Het Soer. Handelsblad t/m idem.
De Sumatrabode t/m 4 October '10.
De Tjahaja Sumatra t/m idem.
Ned.-Ind. Effectenblad no. 38.
De Indische Mercur no. 44.
Het Weekblad voor Indië no. 24.
De Banier no. 39.
Handelsberichten v/h Min. v. Landbouw no. 189.
Kort Verslag Verg. 2e K. S.-G.
Onze Vloot no. 6.

MEDEDEELINGEN.

Van de Afdeling Amsterdam:

Voordracht van den heer J. W. VAN NOU-HUYS, die heeft deelgenomen aan de expeditie van Mr. H. A. Lorentz op Nieuw-Guinea.

Onderwerp:

„De expeditie in 1907 en 1909 uitgezonden ter bereiking van het sneeuwgebergte op Nieuw-Guinea”, toegelicht door lichtbeelden,

op Maandag 7 November 1910, des avonds 8 ure, in een der zalen van het American-hotel, ingang Marnixstraat.

Leden van „Oost en West” hebben met hunne huisgenooten vrijen toegang op vertoon van hun bewijs van lidmaatschap of de hun toegezonden kennisgeving. Voor het bekomen van introductiekaarten voor niet-leden gelieve men zich te wenden tot den secretaris: C. de Vries, Weesperzijde 22.

Van den catalogus der Nederlandsche en Indische Afdeling van de Algemeene en Internationale Tentoonstelling van Brussel zijn enkele exemplaren aangeschaft, ten einde de leden der afdeling in staat te stellen kennis te nemen van de interessante beschrijvingen van de Indische afdeling. Zij, die een exemplaar ter lezing wenschen te ontvangen, worden verzocht zich op te geven aan den secretaris: C. de Vries, Weesperzijde 22.

Van het Dagel. Bestuur der Vereeniging:

Aan de leden van de Vereeniging wordt beëf medegedeeld, dat bij de 1e Secretaresse van den Nationalen Vrouwenraad van Nederland, Mejuffrouw G. A. A. Bouricius te 's-Hage verkrijgbaar zijn:

1e. Het Jaarverslag van den Nationalen Vrouwenbond voor Nederland, à f 0.25 per exemplaar.
2e. Het Jaarverslag van den Internationalen Vrouwenraad, à f 0.60 per exemplaar.
3e. Het verslag van de vijfjaarlijksche bijeenkomst te Toronto voor 2 shilling-6.

Vervolg opgave van de ontvangen gelden ten behoeve van de studie van een verdienstelijk jongeling.

G. V. te 's-H. f5.—
Voor de opgave, E. VAN ASSEN, Secretaris.

Van het Informatie-Bureau:

In het Koninklijk besluit van 10 Januari 1910, no. 57 (Indisch Staatsblad) worden bij Koninklijk besluit van 7 Oct. j.l. de volgende wijzigingen gebracht *).

Artikel 1.

Artikel 1 wordt aangevuld als volgt:

VI. tot de betrekkingen van telegrafist 1e en 2e klasse, technisch ambtenaar en aspirant technisch ambtenaar bij den radiotelegrafischen dienst zij, die in Nederland naar genoegen van onzen Minister van Koloniën en in Nederlandsch-Indië van den Gouverneur-Generaal voldoende bewijzen van bekwaamheid en geschiktheid hebben gegeven.

Artikel 2.

Als artikel 2bis wordt ingelascht:

Wanneer Onze Minister van Koloniën noodig oordeelt, dat door hem voor den post-, telegraaf- en telefoondienst in Nederlandsch-Indië ter beschikking van den Gouverneur-Generaal gestelde of te stellen personen zich vóór hun vertrek naar Indië nog practisch bekwamen, dan kan hij hun daartoe een opdracht geven, voor zoolang als hem noodig voorkomt, en wordt aan zoodanige opdracht verbonden eene maandelijksche toelage tot een door hem in elk bijzonder geval te bepalen bedrag, het activiteitstratement niet te boven gaande.

* Exemplaren van dit besluit zijn kosteloos verkrijgbaar bij het Informatie-Bureau.

Naamlijst van nieuw toegetr. Leden.

	Contributie.
J. P. la Bastide,	Amsterdam f2.—
S. Drielsma, ambt. Post. W.-I.,	„ -2.—
Mevr. L. J. Hissink Snellebrand,	„ -2.—
Onderwijzeres N.-I.,	„ -2.—
Mr. J. van Davelaar, Raadsheer	„ -2.—
Hoog Gerechtshof N.-I.,	„ -2.50
K. Peereboom, Ass.-Res., m. v., N.-I.,	„ -5.—
Ch. L. J. Palmer van den Broek,	„ -3.—
Ass.-Resident,	„ -3.—
F. D. G. de Vos, Controleur bij de	„ -3.—
Accijnsen N.-I.,	„ -3.—
J. W. E. van Silfhout, Leeraar H.	Apeldoorn -3.—
B. S. N.-I.,	Deventer -2.—
C. J. van Harte,	's-Gravenhage -2.50
D. J. der Kinderen,	„ -2.—
F. de Rochemont, Luit.-Kol. Genie	„ -2.50
O.-I. L.,	„ -2.50
J. E. J. de Jongh,	„ -2.50
T. A. C. P. Suringar,	„ -2.—
W. J. A. Kleender van Geyn,	„ -2.50
E. L. M. Kühr, Ass.-Res., m. v.,	„ -2.50
E. W. L. von Faber, Ref. Dep. v.	„ -2.50
Landb., m. v.,	„ -2.50
P. H. G. Schültze, Directeur firma	„ -2.50
d'Albani,	„ -2.50
Mevr. M. Meyer geb. Torré,	„ -2.—
W. A. P. F. S. Storm van Grave-	„ -2.50
sande, Oud O.-Ind. Hoofdamt.,	„ -2.50
A. J. Jochems, Offic. van Gezondh.	„ -2.—
1e kl. N.-I.,	„ -2.—
G. A. Tuyl Schuitemaker, Onder-	„ -2.50
wijzer N.-I.,	„ -2.50
B. J. Haag, Houtvester N.-I.,	„ -2.50
H. Bachmann,	„ -2.50
Mevr. H. Bachmann geb. Kuipers,	„ -2.50
Mevr. Kuipers,	„ -2.50
A. Kuipers,	„ -2.—
J. C. de Bruine, Maj. Inf. O.-I. L.,	„ -2.50
J. J. van Helsdingen, Contr. B. B.,	„ -2.—
J. H. Swartjes, 1e Luit. Kwart.m.	„ -2.—
O.-I. L.,	„ -2.—
Ed. Luitje, Griffier b/d. Landraad,	„ -2.—
E. F. Cretier, O.-I. Ambt.,	„ -2.50
J. C. Meijer, Ass.-Res., m. v.,	„ -2.—
D. Klaassen Balk, Comm. bij de	Groningen -2.—
Post. en Telegr. N.-I.,	Haarlem -2.50
A. E. Immink, Ass.-Res., m. v.,	Leiden -2.50
H. Ch. Gooszens, Ass.-Res., m. v.,	„ -2.—
B. J. Haga, Cand. Ind. Ambt.,	„ -2.50
J. Brouwens Bavineck, Cand. Ind.	„ -5.—
Ambt.	Lisse -5.—
De Indologen-Vereeniging,	Nijmegen -2.—
S. de Graaf, O.-I. Hoofdamt.,	Rotterdam -2.—
J. F. Labohm, Houtvester N.-I.,	Rijswijk -2.—
W. de Keizer, Contr. B. B.,	Utrecht -2.—
H. J. Begeer, Opz. B. O. W.,	„ -2.50
W. M. Nieuwenhuijsen,	„ -2.—
Mej. J. J. Lagers,	„ -2.50
H. G. C. Denis, Kapt. Inf. N.-I. L.,	„ -2.50
W. H. van Marle,	„ -2.50
Mevr. C. B. van Marle geb. Knebel,	„ -2.—
W. A. Sentius, Pharmac. student,	„ -2.—
J. I. v. d. Kuip, Pharmac. student,	Wormerveer -2.—
W. van der Stadt Jzn., Beambte	„ -2.—
Ned. Handel.Mij.,	Zaandam -2.—

Aan leden, die verhuizen, wordt verzocht hiervan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag, kennis te geven met vermelding zoowel van het oude als het nieuwe adres.

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 30 Sept. 1910.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den leerling-klerk-telegrafist Ph. O. Hamwijk.

Ontslagen: eervol uit zijn betrekking de voorzitter van den landraad te Schragen Mr. J. G. Millius.

Belast: met de betrekking van 2e boekhouder bij de fabriek der opiumregie F. A. Korinth.

Benoemd: tot raadsheer in het Hooggerechtshof van Ned.-Indië Mr. R. H. Kleijn; tot onderwijzer 1e kl. G. Booden; tot commies te Banjoemas A. G. W. Kessing; tot secretaris bij het Dep. van Binnenl. Bestuur J. de Groot; tot kantoorchef 3e kl. bij den telefoondienst A. Kruijff; tot opzichter van den Waterstaat P. A. More; tot contr. B.B., M. Sanders; tot commies 2e kl. bij den post- en telegr. dienst F. G. Versteegh; bij het Dep. van Gouvernementsbedrijven tot 1e commies W. F. G. van de Graaff, H. Thielsch en I. Th. Dirksen; bij de S.S. op Java tot opzichter J. Lastdrager, A. Pyloo en N. H. Hulsing.

Overgeplaatst: naar Menado de onderwijzer W. van Bergen; naar Probolinggo J. Smit.

Tijdelijk werkzaam gesteld: als onderwijzeres te Djember Mevr. W. W. Vogler, te Semarang Mevr. H. Glaser.

Aangewezen: als chef der irrigatie-brigade te Madioen de ingenieur D. Meijer.

Overgeplaatst: naar Modjokarto de ingenieur A. W. G. Stigter; naar Bondowoso P. J. Ott de Vries en D. J. F. van Es.

Benoemd: tot adjunct-inspecteur bij den pandhuisdienst K. C. Barkey.

Militair Departement.

Ontslagen: op verzoek eervol de kapitein der inf. C. J. Boon.

Benoemd: tot adjudant bij het korps genietroepen te Tjimahi de 1e luitenant der genie F. N. Houwing.

Uit de Javasche Courant van 4 Oct. 1910.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof naar Europa aan den onderwijzer C. Lips en aan den ingenieur P. van Tiel.

Ontslagen: op verzoek eervol de secretaris v/h-gouv. Sumatra's Westkust W. J. Kroon; de hulp-onderwijzeres Mej. J. E. C. Wolterbeek Muller; de voorzitter van den landraad te Indramajoe Mr. H. A. Pel; wordende hij benoemd tot advocaat en procureur bij den R. v. J. te Makassar, de klerk te Be-soeki F. J. Benjamin.

Benoemd: tot veearts bij den burgerlijken veeartsenijkundigen dienst J. Kok en F. C. de la Chambre, tot ass.-resident van Langkat F. R. Speltie, bij den post- en telegraafdienst: tot commies 1e kl. J. J. Vonk Robbers en W. P. Klaus, tot id. 2e kl. A. C. Smith.

Gesteld: ter beschikking van den voorzitter van den landraad te Probolinggo Mr. A. van Olst, van den Dir. van Gouv. bedrijven de ingenieur F. W. Kromhout.

Benoemd: tot onderwijzer 3e kl. G. J. van Munster en P. J. Wetjen; tot onderwijzeres Mej. H. L. A. Vemer, tot adj.-inspecteur van financiën te Batavia A. J. Schabek.

Overgeplaatst: bij den dienst der uitvoerrechten: naar Batavia F. A. C. van Doornum, naar Grisee P. A. Boijer, naar Tjiledoek H. W. de Bruin; geplaatst te Soerabaja H. A. L. Deij en G. F. L. Laurens.

Militair Departement.

Bevorderd: tot kapitein der inf. P. L. Stennekes, G. van Ernst, F. Dam, J. M. Nolen, F. Fischer, J. E. E. ten Klooster, J. Kouwenaar, Z. M. C. E. Valckenier de Greve, J. J. van der Bie en L. A. Bedet.

Geplaatst: te Batavia de kolonel bij den geneeskundigen dienst D. L. Stibbe, bij het 5e bat. de kapitein A. E. Schneider, te Bandoeng de 1e luit.-magazijnmeester C. de Lange, te Tjimahi de off. van gezondheid J. P. H. Lindner.

Verleend: een jaar verlof aan den referendaris bij het Departement der Marine Ch. J. Cohen.

Lijst van aangekomen en vertrokken Passagiers uit en naar de Indiën.

Passagierslijst van het stoomschip „Prins der Nederlanden”, gezagvoerder J. C. Metus, van Amsterdam naar West-Indië via Madeira op den 28 October.

Eerw. Pater van Baars; J. C. Glaser en echtgenote; 2 Eerw. Zusters; Mevr. M. Jansen; I. Strang-